

Mặc dù hiện đang là tháng mưa, rất khó khăn trong xây dựng nhưng giá cả vật liệu ở Thành phố vẫn tiếp tục lên cao. Ở nội thành các quận Tân bình, Quận 1, Quận 5, Quận 3, nhiều nhà cao tầng, khách sạn, nhà tư nhân vẫn ò ạt thi công và thậm chí nhiều người vẫn bỏ vốn xây dựng kinh doanh nhà cửa. Chính vì thế giá xi măng, gạch ngói lên cơn sốt ở mức độ chưa từng thấy, đó là chuyện trong Thành phố. Riêng các vùng ven và ngoại thành giá vật liệu như phen, tre, mây, lá cũng bị cuốn theo. Những vựa lá hiện nay tiêu thụ hàng rất mạnh, nhất là lá dừa chằm và lá dừa nước vì chúng có công dụng đa dạng, dễ xài, rẻ tiền, chịu nắng, chịu mưa, chịu bất lửa.

Lá dừa chằm của dân lao động nghèo

Ở ngoại thành, vựa lá mọc lên như rừng, nhất là những vùng sông rạch như: Cầu Sơn, Sân Tro, Bình Đông, Cầu Ga An Phú Đông, Cầu Bến Phàn, xã Thạnh Lộc huyện Hóc Môn TP.HCM. Lá được lấy từ các vùng lân

tranh lợp nhà nhưng khoảng 10 năm sau này, tranh hầu như mất giống, dễ hiểu vì đất đai bị khai hoang, các rừng tranh bị khẩn sạch để trồng hoa màu.

Lá tranh nếu có cũng rất mắc, gấp 3 lần lá dừa, giá 1 bó tranh hiện nay gần một ngàn, chưa tính tiền hom để đánh thành sản phẩm (một nhà lá nhỏ, ít nhất phải dùng đến 250 bó tranh mới đủ).

Giá lá dừa xé hiện nay được xem như bình dân nhất và được ưa ái nhờ những yếu tố: vựa túi tiền, lợp ít hao công và dùng được lâu dài nếu lợp kỹ, khít khao. Giá ở các vựa bán lẻ như sau: lá xếp nóc 450 đồng một đôi, lá loại nhất 400 đồng một đôi, loại nhì 350đ và loại ba 300đ.

Lá loại nhất lợp ít hao công, ít hao đòn tay, lá loại nhì và loại ba lợp chậm và tốn công nhiều hơn.

Ở những vùng nhiều lá dừa nước, người ta thường lợp loại lá nhỏ và lợp dày, như thế có thể ở từ sáu đến tám năm mới lợp lại, nếu dàn cột kèo, đòn tay còn tốt.

Thế giới bán lá và những thủ thuật ma giá

Hiện nay nhu cầu tiêu thụ ngày

Trong giới buôn bán nào cũng có trò "thủ thuật", thì vựa lá cũng thế thôi. Có cái đục, cái trong của nó. Chuyện "đong đếm" và giao thiếu hay bán pha trộn lá (loại 1 pha loại 3) là chuyện thường xảy ra. Quan trọng và có uy tín hay không từ chỗ đó. Nhiều khi khách hàng mua một thiên, về nhà đếm lại chỉ còn 900 hay 950 lá, trường hợp bị chủ vựa "đếm nhầm" thì chịu thôi... Bởi thế cho nên cùng một khu kinh doanh lá, có chỗ được khách chiều cố mạnh, có nơi bán không được cũng do chuyện đó.

Tại Thanh Lộc, chúng tôi có dịp tiếp xúc với anh Trần Bách Chiến, (cựu văn nghệ sĩ trước kia) nay là chủ vựa lá lâu đời và có nhiều khách hàng nhất vùng này, anh đã trả lời về những vấn đề nghề nghiệp của anh hiện nay như sau:

- Với kinh nghiệm nhiều năm trong nghề, anh có thể phân biệt lá vùng nước mặn, lá nước ngọt?

- Khách quan mà nói, rất khó phân biệt, tuy nhiên với kinh nghiệm, chúng tôi có thể biết được như sau: Lá vùng nước mặn đây nách, khi đốt cháy cuống cong thành than, lá nước ngọt thưa nách, khi đốt cháy rụi ra thành tro tức khắc.

- Nỗi khổ tâm của người mua và bán lá như thế nào?

- Người tiêu thụ đắn đo nhất là vấn đề đếm lá, pha trộn lá. Còn chủ vựa lá thì sợ nhất tháng mưa, lá bán ế, lá dễ bị ẩm mốc, mục, thường lỗ lá.

- Tỷ lệ hao hụt khi lợp một mái nhà bằng lá dừa có nhiều lắm không?

- Theo kinh nghiệm trong nghề thì chúng tôi biết sự hao hụt chẳng bao nhiêu, so với vật liệu khác như tranh, lá mía hay bằng. Lá dừa xé loại để xếp nóc và lá loại 1 hao hụt ít, chỉ 5 đến 7%. Lá loại hai, loại ba hao hụt từ 10 đến 12%.

- Như vựa của anh hiện nay gặp mùa mưa, tiêu thụ mỗi ngày khoảng bao nhiêu lá và bí quyết giữ khách như thế nào?

- Chúng tôi bán vô chừng, vì có mối sẵn, có thể một ngày vài thiên. Vấn đề bí quyết thật ra chẳng có gì, việc buôn bán cần phải có uy tín, đong đếm đàng hoàng, giá cả vừa phải thì khách hàng đến với mình, chỉ thế thôi (cười).

Lá dừa vẫn mãi tồn tại

Đó là nhận xét chung của giới vựa lá và cả giới tiêu thụ bình dân lao động. Vì hiện nay với cơn sốt của vật liệu quý phái như xi măng, gạch, ngói... thì hẳn nhiên dân nhà lá làm sao theo nổi, trong khi hàng ngày chạy gạo từng lon, từng lít. Một vấn đề khác thực tế trước mắt, ngoài lá dừa nước ra thì hiện nay hiếm có vật liệu nào rẻ, dễ xài để thay thế. Chính vì thế, lá dừa sẽ mãi mãi "sống" và tồn tại với mọi giới, trong tương lai đàng quang không biết chừng. Điều đó hãy đợi đấy.



Ảnh: TRẦN VĂN HOÀ

LÁ DỪA NƯỚC TRONG CƠN SỐT VẬT LIỆU

PHẠM HỒNG VÂN

cận như Long An, Cần Giuộc, Duyên Hải, gần nhất là Cát Lái. Tuy nhiên lá dừa xé có nhiều loại: lá nước ngọt, nước lợ, nước mặn.

Vùng Duyên Hải có lá tốt nhất, vì đây là vùng nước mặn lá không bị sâu, dày nách, to rộng, phơi khô cứng lá cộng độ au. Ngoài ra, dân ở đây phân loại lá bán rất kỹ, theo từng loại dài, ngắn khác nhau và tùy mục đích sử dụng của khách hàng: lá xếp nóc, lá dài phủ nóc, lá lợp loại một, hai, ba... Lá loại một dài từ 3m5 đến 4m, loại hai dài 2m8 đến 3m và loại ba từ 2m đến 2m50.

Ở các vùng Long An, Cần Giuộc lá rất phức tạp, dài ngắn dễ lẫn lộn, lá bị thưa nách, chất lượng kém hơn lá Duyên Hải. Trước kia, nhiều gia đình lao động vùng ven đô thường dùng

càng nhiều, mặc dù lá có nhưng vẫn không đáp ứng đủ được, vì ngoài việc lợp nhà ra, người ta còn xài trong các việc khác như lợp trại chăn nuôi hay làm quán giải khát...

Hóc Môn là trung tâm vựa lá, vì vận chuyển lá đến đây dễ dàng cả đường bộ lẫn đường thủy, phương tiện vận chuyển thường là xe tải, ghe lớn chở từ 10 tấn trở lên, người ta ước lượng nếu lá khô có thể chở được khoảng 7 thiên lá đến một muôn (10 thiên). Các vựa lá bán mạnh nhất trong những tháng nắng, từ tháng 11 đến tháng 5. Thời điểm này lá rất hút vì là tháng sửa chữa nhà và xây dựng nhiều, từ tháng 6 đến tháng 10 bị ế ẩm vì mưa, nhưng tháng này năm nay thì ngược lại, lá dừa "được mùa" và thiếu bán.